

Pedagógiai állásfoglalás a digitális kompetenciáról

A Waldorf pedagógia emberképe nem egyeztethető össze a kompetenciaméréssel és a digitális kompetenciaméréssel sem.

A Waldorf pedagógia emberképe a hangsúlyt minden gyermek egészséges, az életkori sajátosságokat figyelembevevő nevelésére helyezi.

Mit jelent ez?

A kéz, a szív és a fej iskolája a harmonikus fejlődést támogatja. Ez a harmonikus fejlődés nem mérhető sem papíralapon, sem digitálisan.

A világba kilépő fiatal megmérettetése az állami érettségi - itt Magyarországon. Ez megtörténik minden évben a Waldorf iskolákban is. De, mi a fiatal megmérettetése a Waldorf pedagógia által?

Egy egész estét betöltő színházi előadás 12. osztályban, valamint a „Waldorf érettségi”, mely egy szabadon választott téma egy éven át történő kutatása, szakmai összefoglalása, legalább 20 gépelt oldalon, művészi alkotással összekapcsolva, és ennek széles körben történő előadása, megvédése.

Hogyan jut el ide a fiatal?

A Waldorf iskolába érkező gyermek a tanítás-tanulás folyamata mellett, mely életkorát és egyéni haladását is figyelembe veszi, fokozatosan lép be a mindennapi élet gyakorlatába. A gyerekek megtanulnak kötni-horgolni, furulyatokat és gypajúsapkát készítenek. A földet „megművelik”, elvetik az őszi búzát, melyet „learatnak”, kicsépelnek, lisztte őrölnek, majd kenyeret sütnek belőle közösen. Megtervezik, kimérik egy „ház” alapját, majd építeni kezdik. Napokon át munkálkodnak sok-sok erővel, és ha elkészült, ünnepélyesen felavatják, birtokba veszik. Negyedik osztálytól fokozatosan készülnek a tanulók önálló munkával, könyvtári kutatással. Ötödik osztályban csoportban állnak ki az osztály elé munkájukkal. Hatodik osztályban egy európai országot mutat be mindenki és famegfigyelést folytatnak, egy éven át. Hetedik osztályban a felfedezések korszakhoz hajót barkácsolnak, éves megfigyelést végeznek egy-egy témában, melyet a társaknak és az őket tanító tanároknak bemutatnak. Nyolcadik osztályban egy önállóan választott témával, amelynek középpontja a művészi munka megalkotása, kiállnak tanárok, diákok és szülők elé. Előadják az elkészült írást és válaszolnak a feltett kérdésekre. Tovább lépve a kilencedik osztályban egy számukra példaértékű életutat vesznek górcső alá, majd mutatnak be, melyhez gyakorlati munkát is készítenek. Tizedikben egy másik ember vagy közösség számára hasznos tárgyat gondolnak ki, terveznek meg, majd készítenek el a legnagyobb pontossággal, megalapozva ezzel a tizenegyedik osztály szociális minőségét és az ott kiteljesedő műhelymunkát.

Hogyan lehet ezt, ezeket mérni?

Nem lehet mérni, hagyományos értelemben. Csak személyesen értékelni.

Egy éven át készülnek az ötödik osztályosok az ókori olimpiai játékokat felidéző Waldorf olimpiára a görög történelemhez kapcsolódva. Nyár elején az egész osztály részt vesz a Waldorf olimpián, ahol a futáson, birkózáson, gerelydobáson, diszkoszvetésen, távol- és magasugráson keresztül a legjobb tudásuk szerint mutatkoznak meg a diákok. A mozdulat szépsége születik meg a közös gyakorlás által, majd az ünnepi napon az érkező vendégek a szépség-igazság-erő ókori tanítását élik meg.

Hogyan mérjük, értékeljük ezeket?

Nem versenyeztetjük őket. Buzdítunk, tapsolunk a gyerekeknek, hogy saját magukat legyőzve megélik a futás, az ugrás, a dobás felszabadult érzését, erejét, örömét. Együtt, egymásért, közösen, sok-sok Waldorf iskolással.

A színházi munka a közösséget alakítja, formálja és erősíti az egyént is. Első osztálytól közös szövegmondással szólaltatnak, mutatnak be egy-egy történetet a gyerekek, az adott osztályfok irodalmi, történelmi témaköréhez kapcsolódóan. Hatodik osztálytól az egyéni megszólalásra kerül a hangsúly a szerepek által a színpadon. Hetedik-nyolcadik osztályban egy Shakespeare vagy mai darab bemutatását csodálhatjuk meg, általuk megszólaltatott muzsikával, énekekkel és díszlet alkotásával. Ez a munka a következő években is tovább formálódik, nemesedik, alkalmat teremtve az individualitás kibontakozásának, a másokkal és a közösséggel való együttműködésnek, hogy aztán kicsúcsosodjon a korábban említett 12. osztályos színházi előadásban, amelynek értékelése részét képezi a „Waldorf érettséginek”

Hogyan mérhetünk egy művészeti élményt?

Nem lehet mérni. Csak személyesen átélni.

A tanulók különböző tantárgyakban történő haladását, a kompetenciák tükrében a félévi és év végi szöveges értékelés tartalmazza, amely egyben a Waldorf bizonyítvány is. A gyermek, a fiatal egyéni fejlődése, útja fél év és egy év alatt. Az év végi értékelés legnagyobb értéke a gyermeknek szóló bizonyítványvers, melyet az osztálytanító ír számára, illetve a szülőknek szóló 10-15 oldal szöveges értékelés. Kilencedik osztálytól már a fiatalok a megszólítottak az általános és szaktárgyi értékelésekben, találkozhatnak azzal, milyen változásokon mentek keresztül a megelőző időszakban. Ezt nem lehet sem számokkal, sem százalékokkal mérni, csak személyesen megélni, leírni, lélektől lélekig.

A Waldorf pedagógia emberképe alapján mi, pedagógusok a gyermekek egészséges fejlődését támogatjuk, segítjük, alázattal, szeretettel, lelkiismerettel. Belülről fakadó lelkiismerettel.

József Attilát idézve: „Az én vezérem bensőmből vezérel!

Kispesti Waldorf Iskola Pedagógiai Kollégiuma

Budapest, 2022. 04.04